

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра цивільного, адміністративного та фінансового права

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ МІСТОБУДІВНОЇ ТА АРХІТЕКТУРНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Воронова Ольга Василівна
Контактний тел.	+38(067)7559149, +38(061)764-67-50 (внутр. 234)
E-mail:	olgavoronova231963@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=5245
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій, а. 508 п, корпус Інститут права КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message/index.php

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Правові та організаційні засади містобудівної та архітектурної діяльності України» спрямована на формування системних знань про правові норми та організаційні механізми регулювання містобудівної й архітектурної діяльності в Україні. У межах дисципліни вивчаються основи державної політики у сфері просторового розвитку, законодавство та підзаконні акти у галузі містобудування й архітектури, повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування, а також права й обов'язки учасників містобудівного процесу. Значна увага приділяється питанням планування територій, містобудівної документації, дозвільних і погоджувальних процедур, авторського та технічного нагляду, відповідальності за порушення містобудівного законодавства. Засвоєння курсу сприяє розвитку професійних компетентностей, необхідних для правомірної та ефективної діяльності у сфері архітектури, містобудування та будівництва, а також для аналізу й практичного застосування чинного законодавства України

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
4	120	48	24	-	16	80

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/вибіркова
2025/2026	бакалавр	3	загальна	нормативна

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: «Правові та організаційні засади містобудівної та архітектурної діяльності України» полягає у формуванні в здобувачів освіти системи знань про законодавчі, нормативно-правові та організаційні основи здійснення містобудівної й архітектурної діяльності в Україні, а також у набутті навичок їх практичного застосування.

Дисципліна спрямована на ознайомлення з системою державного регулювання у сфері містобудування та архітектури; вивчення правових засад планування територій, забудови населених пунктів і проектування об'єктів архітектури; формування розуміння повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері містобудівної діяльності; набуття умінь застосовувати норми містобудівного та архітектурного законодавства у професійній діяльності; виховання правової культури та відповідальності фахівців за результати містобудівних і архітектурних рішень.

Завдання навчальної дисципліни

вивчення системи нормативно-правових актів, що регулюють містобудівну та архітектурну діяльність в Україні;

ознайомлення з принципами державної політики у сфері просторового планування та забудови територій;

формування знань щодо правового статусу учасників містобудівної діяльності та їх повноважень;

засвоєння порядку розроблення, погодження та затвердження містобудівної документації;

вивчення правових основ проектування, будівництва, реконструкції та експлуатації об'єктів архітектури;

набуття навичок застосування містобудівного та архітектурного законодавства при вирішенні практичних і професійних завдань;

формування розуміння відповідальності за порушення законодавства у сфері містобудівної та архітектурної діяльності;

розвиток правової культури, професійної етики та навичок правомірної діяльності фахівців.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

основні поняття, терміни та принципи правового регулювання містобудівної та архітектурної діяльності у будівельній галузі;

систему законодавчих і нормативно-правових актів України, що регулюють проєктування, будівництво та експлуатацію об'єктів будівництва;

організаційні засади здійснення містобудівної діяльності в контексті будівництва та цивільної інженерії;

повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування щодо планування територій і забудови;

порядок розроблення, погодження та затвердження містобудівної документації і проєктної документації на об'єкти будівництва;

правові вимоги до проєктування, будівництва, реконструкції та капітального ремонту об'єктів цивільної інженерії;

основи державного архітектурно-будівельного контролю, технічного нагляду та авторського нагляду;

вимоги законодавства щодо безпеки, надійності, енергоефективності та сталого розвитку будівельних об'єктів;

види правової відповідальності учасників будівельного процесу за порушення містобудівного законодавства.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

застосовувати норми законодавства та нормативно-правові акти України у сфері містобудівної й архітектурної діяльності під час виконання професійних завдань;

орієнтуватися в системі містобудівної документації та використовувати її при проєктуванні й будівництві об'єктів;

аналізувати правові вимоги до планування територій, забудови та розміщення об'єктів будівництва;

брати участь у підготовці та супроводі проєктної документації з урахуванням містобудівних умов і обмежень;

дотримуватися вимог державних будівельних норм, стандартів і правил у процесі будівництва та експлуатації об'єктів;

взаємодіяти з органами державного архітектурно-будівельного контролю та іншими учасниками будівельного процесу;

оцінювати правові наслідки інженерних і будівельних рішень;

забезпечувати дотримання вимог безпеки, надійності, екологічності та сталого розвитку в будівельній діяльності;

нести професійну відповідальність за результати виконаних робіт відповідно до чинного законодавства.

Вивчення дисципліни «Правові та організаційні засади містобудівної та архітектурної діяльності України» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність використовувати концептуальні наукові та практичні знання з математики, хімії та фізики для розв'язання складних практичних проблем в галузі будівництва та цивільної інженерії.

СК02. Здатність до критичного осмислення і застосування основних теорій, методів та принципів економіки та менеджменту для раціональної організації та управління будівельним виробництвом.

СК03. Здатність проектувати будівельні конструкції, будівлі, споруди та інженерні мережі (відповідно до спеціалізації), з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці.

СК04. Здатність обирати і використовувати відповідні обладнання, матеріали, інструменти та методи для проектування та реалізації технологічних процесів будівельного виробництва.

СК05. Здатність застосовувати комп'ютеризовані системи проектування та спеціалізоване прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних задач будівництва та цивільної інженерії.

СК06. Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва, складання та використання технічної документації.

СК07. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах.

СК08. Усвідомлення принципів проектування сільбищних територій.

СК09. Здатність здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.

Програмні результати навчання:

РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.

РН05. Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції.

РН06. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв'язання інженерних та управлінських задач будівництва та цивільної інженерії.

РН07. Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

РН09. Проектувати будівельні конструкції, будівлі, споруди, інженерні мережі та технологічні процеси будівельного виробництва, з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації, часових та інших обмежень, у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці.

РН10. Приймати та реалізовувати раціональні рішення з організації та управління будівельними процесами при зведенні об'єктів будівництва та їх експлуатації.

РН11. Оцінювати відповідність проектів принципам проектування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.

РН12. Мати поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач в галузі будівництва та цивільної інженерії (відповідно до спеціалізації).

РН13. Здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Прак т (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Загальні правові та організаційні засади містобудівної діяльності			
Тема 1. Містобудівна та архітектурна діяльність як об'єкт правового регулювання	2	2	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Тема 2. Законодавство України у сфері містобудування та архітектури	2	2	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Тема 3. Державне управління та регулювання містобудівної діяльності	2	2	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Змістовий модуль 2. Планування територій та містобудівна документація			
Тема 4. Планування територій на державному, регіональному та місцевому рівнях	2	2	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Тема 5. Містобудівна документація та містобудівні умови і обмеження	2	2	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Змістовий модуль 3. Архітектурно-будівельна діяльність			
Тема 6. Проектування об'єктів будівництва: правові вимоги	2	2	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Тема 7. Будівництво, реконструкція та введення об'єктів в експлуатацію	2	2	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Змістовий модуль 4. Контроль, відповідальність і сталий розвиток			
Тема 8. Державний архітектурно-будівельний контроль та нагляд	2	2	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Тема 9. Юридична відповідальність у сфері містобудівної діяльності	2	-	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Прак т (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема 10. Правові аспекти охорони пам'яток архітектури та містобудівної спадщини.	2		1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Тема 11. Міжнародно-правові стандарти у сфері архітектури та сталого розвитку міст.	2		1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Тема 12. Екологічно збалансований розвиток, природоохоронні та безпекові вимоги у будівництві	2	-	1.Опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. 2. Підготовка до практичних занять
Всього:	24	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Транспортне право» використовуються наступні види контролю:

1.Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

Загальні критерії оцінок:

“відмінно” – Здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

“добре” – Здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

“задовільно” – Здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.

“незадовільно” – Здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

2. Підсумкове оцінювання у формі заліку. Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов’язків. Для оцінювання студентів використовується система балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, домашніх завдань до практичних занять, аудиторних самостійних робіт, індивідуальних домашніх завдань (ІДЗ)-типових розрахунків.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для поточного контролю	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна (базова) література

Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.

Бевзенко В. М. Публічне будівельне право України : посібник. Київ : Дакор, 2022. 112 с.

Беломєсяцев А. Б. Правові основи архітектури. Київ, 2006. 544 с.

Бондаренко І. В. Правове забезпечення діяльності у сфері будівництва: недоліки та шляхи удосконалення. *Київський науково-практичний журнал*. 2003. № 40-44. С. 149–159.

Брусенцова Я. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері містобудування. Харків : Фактор, 2016. 72 с.

Ісаєнко Д., Беркута А., А. Григор, Медведчук О., Непомнящий О., Гонсалес В., «Сім кроків з децентралізації системи держархбудконтролю». Методичний посібник. URL : <http://nadu.org.ua/files/docs/metodichka2.pdf>

Матвійчук А. В. Особливості здійснення державного архітектурно-будівельного контролю за індивідуальною будівельною діяльністю громадян . *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2008. Вип. 41. С. 213-219.

Додаткова література

Ізарова І.О. Містобудівне право як галузь права. *Право України*. 2011. № 7. С. 229-234

Стукаленко О.В. Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі: теоретично-правові засади: дис. докт. юр. наук : 12.00.07. Дніпро, 2016. 512 с.

Кривошеїн П.П. Адміністративно-правове регулювання будівництва в Україні : дис. канд. юр. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 163 с.

Кудрявцев П.П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності Державної архітектурно-будівельної інспекції в Україні : дис. канд. юр. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 256 с.

Миронець І.М. Адміністративно-правове регулювання будівельної діяльності в Україні : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К., 2012. 235 с.

Околович М.Є. Адміністративно-правове регулювання містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування : дис. ...канд. юр. наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Одеса, 2018. http://oduv.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Disertatsiya_Okolovich_M.E..pdf.

Резворович К.Р. Адміністративно-правове забезпечення реалізації державної політики у сфері будівництва : дис. ...канд. юр. наук : 12.00.07 –

адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.
Дніпропетровськ, 2016. URL:
http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/1030/1/rezvorovich_dis.pdf

Резніченко В.О. Адміністративно-правові засади дозвільної діяльності у сфері містобудування. : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2015. 194 с.

Романенко А.В. Адміністративно-правове регулювання житлової та громадської забудови : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2015. 215 с.

Ромасько В.О. Державний контроль у сфері будівництва: адміністративно-правові засади : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2010. 196 с.

Шевчук Е.Г. Безконтактні адміністративні послуги у сфері державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. 2020. 195 с

Нормативно-правова література

Господарський кодекс України Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV: *Відомості Верховної Ради України*, 2003, № 16-17, ст. 82.

ДБН Б.1.1-16:2013. Склад містобудівного кадастру. Київ: Мінрегіонбуд України, 2013. 57 с.

ДБН Б.1-1-93. Система містобудівної документації. Порядок створення і ведення містобудівних кадастрів населених пунктів. Київ: Мінбудархітектури України, 1994. 137 с.

ДБН Б.2.2-12:2018. Державні будівельні норми України. Містобудування. Планування і забудова територій. Київ: Мінрегіон України, 2018. 179 с.

ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»

ДБН В.1.2-4:2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту»

ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд для маломобільних груп населення»

ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва»

Кодекс України про адміністративні правопорушення Закон України від 07 грудня 1984, № 8073-X: *Відомості Верховної Ради України*, 1984, № 51, ст. 1012.

Конституція України Закон України від 28 червня 1996 року, № 254к/96-ВР: *Відомості Верховної Ради України*, 1996, № 30, ст. 141.

Положення про порядок надання штрафів за правопорушення у сфері містобудування: Постанова КМУ від 6 квітня 1995 р. № 244. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-95-%D0%BF>

Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14>

Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 № 2807-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15>

Про будівельні норми: Закон України № 1704-VI від 05.11.2009. *Відомості Верховної Ради України*, 2010, № 5, ст.41

Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ і організацій за правопорушення у сфері містобудування: Закон України від 14 жовтня 1994 року. *Відомості Верховної Ради України*, 1994, N 46, ст.411

Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів: Постанова ВРУ від 24 грудня 1999 № 1359-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14>

Про містобудівний кадастр: Постанова КМУ від 25.05.2011 № 559.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-2011-%D0%BF>

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 № 2780-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>

Про планування і забудову територій: Закон України від 20.04.2000 № 1699-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-14>

Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011 р. № 34. Ст. 343. 14.

Цивільний кодекс України Закон України від 16 січня 2003 року, № 435-IV: *Відомості Верховної Ради України*, 2003, № 40–44, ст. 356.

Інформаційні ресурси

Бібліотека Київського національного університету будівництва і архітектури URL: <http://library.knuba.edu.ua/>.

Будстандарт. Сервіс для роботи з нормативними документами будівельної галузі. URL: <http://online.budstandart.com/ua>

Гільдія інженерів технічного нагляду за будівництвом об'єктів архітектури» URL: <http://www.gitn.org.ua/>

Державна інспекція архітектури та містобудування URL: <https://diam.gov.ua/>.

Електронна база судових рішень України URL: <http://reyestr.court.gov.ua/>

Єдиний державний веб-портал правової інформації. URL: <https://zakononline.com.ua/>

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування URL: <https://komsamovr.rada.gov.ua/>

Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/>.

Підготовка Містобудівного кодексу України URL: <https://www.facebook.com/BuildingCodeUkraine>

Сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.